

RAKKE KAJA

Nr. 7 (150)

august 2007

SELLES LEHES:

* **XXVIII
Vabadusristi
päev
18. augustil
Rakkes**
(lk. 2)

* **Seltside
suvepidu**
(lk.2)

* **Viljandimaal
folki fännamas**
(lk. 3)

* **Reisikirjad
Eesti eri
paikadest**
(lk. 4)

* **Ettevaatust
ratturid ja
mopeedijuhid**
(lk.5)

* **Eakate
suvepidu**
(lk. 5)

* **Rakke
Kultuuri-
keskus saab
17. augustil
nimetahvli**
(lk. 6)

VII RAKKE RATTAMARATON

12. august
2007

START - Rakke linnamäe staadionil
61 km kell 12.00, lastesõidud kell 12.10, 36 km kell 13.00

FINIŠ - Rakke linnamäe staadionil (suletakse kell 16.30)

AUTASUSTAMINE - vastavalt sarja juhendile kell 15.30

REGISTREERIMINE

- * Internetis www.sportinfo.ee
- * Soodushinnaga kuni 01.08.07, kolmapäev!
- * Põhiregistreerimine kuni 08.08.07, kolmapäev!
- * Stardipäeval alates kella 9.00 võistluskeskuses

**STARDIMAKSUD, VANUSEKLASSID
JA ERITINGIMUSED** - vastavalt
Elion Estonian Cup 2007 juhendile

RAJAKIRJELDUS, SOOVITUSED
Hiljemalt 12.07.2007 internetis
www.sportinfo.ee
(2006 a. muudetud raja variant)

KORRALDAJA
Spordiklubi Rakke
Enno Eilo, tel. 5153228
enno.eilo@mail.ee

TENDER EHTUS

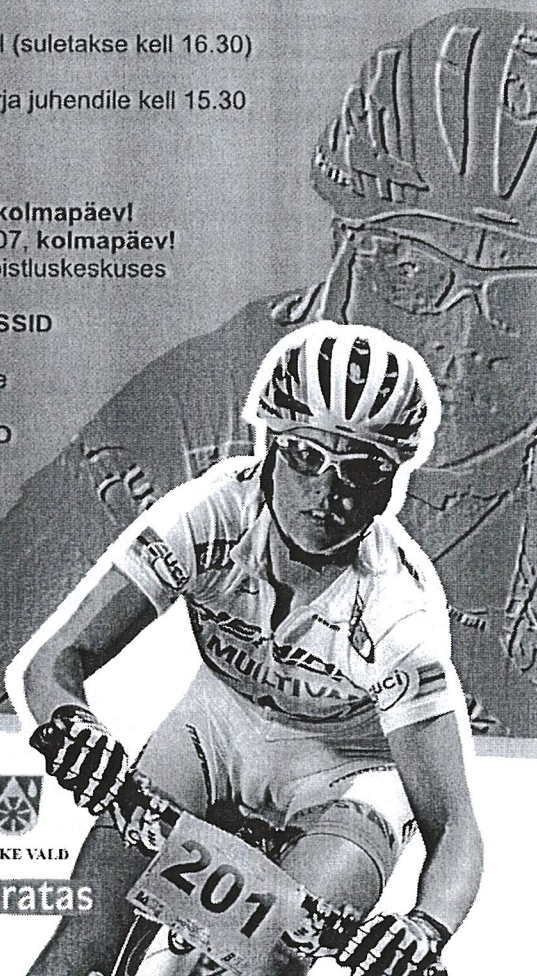
Nordkalk

ENERVIT
active nutrition

K-KUMMID

RAKKE VALD

KIIKER ou fixratas

Taas kord kogunevad üle Eesti ratturid Rakke maile, et maha pidada Elion Estonian Cupi VII Rakke rattamaraton. 12. augustil peaks ratturite hordid vallutama meie väikse aleviku ja selgitama oma seast parimad.

Esimesed rajaga tutvujad on juba käinud ja lähematel päevadel ilmselt suureneb rajaga tutvujate hulk oluliselt. Seepärast tasuks olla liikluses tähelepanelik, seda eriti alevikus, Oru, Mäe ja Staadioni tänavatel ning Faehlmanni teel. Tähelepanelikkus pole liist ka Edru, Salla, Emumäe ja Lammasküla kandis.

Maratonirada on läbinud ka sellel aastal mõningad muudatused ja täiustused. Stardijärgselt siirduvad ratturid üle Faehlmanni tee angaarde juurde ja pärast mõnigast tiirutamist angaarde vahel siirduvad alles

linnamäele. Edrus on valminud täiesti uus sild, kuna varasem jäi ajale ja suurele ratturite hulgale alla. Muutused on veel Emumäel, Tammikus ja Lammaskülas. Tammikus tiirutatakse järvedele ohtlikult lähedale ja Lammaskülas kimavad võistlejad lausa hoones sees.

Muutused on ka lastesõitude osas. Tiliisõidud toimuvad kuni 7-aastastele staadionil ja vastavalt sarja üldjuhendile nemad parimaid ei selgita. Võitjad on kõik lõpetajad ja saavad ka auhinna. Võistlus kolme parema selgitamiseks minimaratonil näol käib 9-10- ja 11-12-aastaste poiste-tüdrukute vahel. Rada lookleb endise kilehalli territooriumil 600 m ringil. Start ja finis on Oru tänav 3 maja ees. Palve oleks Oru tänav 3 maja elanikele, et nad pargiksid võimalusel oma sõidukid maja taga. Kogu liiklus

on häiritud 12. augustil kella 10-st kella 16-ni. Oru ja Mäe tänavalt autoga liikuda saab olema paras katsumus, aga mitte võimatu. Selle tarvis on liikluse reguleerijad, kes abistavad nii võistlejaid kui kohalikke elanikke. Kella 12.00 ajal on mõneks minutiks liiklus suletud Staadioni tänava ja vallamaja vahelisel lõigul. Täielikult on liiklus suletud võistluse ajal Oru ja Lõuna tänava vahelisel väikesel lõigul. Kogu valla sellel osal, mis jääb raudteest ida poole, tuleks olla autoga liigeldes tähelepanelik ja jälgida hoolega liiklust ning täita reguleerijate korraldusi. Loodan, et võistluse läbiviimisega seotud ebanugavused rakkelastele suurt tüli ei tee ja suudame siis saavutada suurt ratturite hulka ka tänava vääriliselt vastu võtta ning näidata Rakket jällegi suurepärase võistluspaigana. ▶

Rattamaratonide sarjas olnud kuuajase pausi ajal on meie ratturid võistelnud mitmetel muudel sõitudel ja pidanud maha ka valla meistrivõistlused maastikusõidus. Kuna Hanno Traksi eestvõttel on valminud Lahus omapärane sportimiseks sobilik rada, otsustasid ratturid korraldada väikese jõukatsumise ja selgitada ühtlasi ka selle aasta parim. Lahu rada on tehniline, kuid mitte raske ning sobilik tavasõitjale. Edaspidi leiame kindlasti valla parima selgitamiseks profiililt sobilikuma koha, aga algus sai tehtud ja starti kogunes üheksa võistlejat. Starditi ühekaupa, loositud 30-sekundiliste vahedega. Peagi oli selge, et seekord peavad ratturid suusatajatele alt üles vaatama ja võidu käest andma. Võidu

võitis Siim Eilo Rainer Neidra ja Taavi Veelmaa ees. Tänu Hannole ja pealtvaatajatele, kes häälekalt kaasa elasid.

Rainer Neidra osales ka Värskas rattamaratoni põhisõidul ja saavutas seal oma vanuseklassis teise koha. Lääne-Virumaa rattateisipäevakute sarjas olid oma vanuseklassis võidukad Mikk ja Madis Altermann. Aravetel toimunud Timeks Cupi osavõistlusel saavutas Taavi Veelmaa esikoha, Rainer Neidra ja Mikk Altermann teise koha, Madis Altermann oli oma vanuseklassis poodiumi kolmandal kohal.

Kuu alguspäevil sõidetud Estonian Cupi sarja viiendal osavõistlusel Elva rattamaratonil oli meie sõitjatel mitmeid probleeme. Rainer Neidral tõrkus tehnika ja võistluse lõpuosas

eksis veel rajaga. Lõpukohaks jäi 14. ja oma vanuseklassi 8. koht. Madis Altermann oli oma vanuseklassi 18. ja Mikk Altermann 31. Põhisõidul näitas parimat minekut Rautakesko Rattatiimi esindav Ranno Aun, kes oli finis 163. kohaga. Taavi Veelmaa pidi tormilisele algusele distantsi lõpuosas lõivu maksma ja jõudis päralt alles 339-ndana. Timo Vunder oli lõpujoonel 421.

28. juulil kogunesid kõik maastikuratturid Otepäele, et sealt juba järgmine Elion Estonian Cupi etapp maha pidada meie koduõuel, kus oma ratturitel on kindlasti koduraja eelis. Hoiame neile siis põialt, et poodiumikoht ei jääks tulemata!

Enno Eilo

Vabadusristi päev

Enn Voika

Vabadussõja Mälestiste Hoidmise Seltsi ja Mustametsa Muinsuskaitseklubi esimees

Vabadussõja Mälestiste Hoidmise Seltsi ja Mustametsa Muinsuskaitseklubi eestvedamisel on taasiseseisvunud Eestis korraldatud Vabadusristi Päevi juba alates 1998. aastast. Mustametsa Muinsuskaitseklubi asutati 12. novembril 1988. aastal. Klubi loomise üks peamisi eesmärke oli tuua Eesti rahva mälu tagasi Nõukogude võimu aastail unustatud Vabadussõjaga seotud retoorika. Selleks otsis klubi üles kõik veel elus olevad Vabadussõja veteranid ja nende omaksed. Kahjuks tänase päeva seisuga ei ole elavate kirjas ühtegi Vabadussõja veterani. Esimene Vabadusristi Päev pärast ligi 50 aasta pikkust vaheaega toimus 22. novembril 1988. a. Sellest ajast saadik on klubi regulaarselt

korraldanud Vabadusristi päeva ning 19.08.2006 peeti Kambja vallas Ivastes juba XXVII Vabadusristi Päev.

Lisaks korraldame alates 2005. aastast ka Tartu rahu aastapäeva tähistamist koolinoorte.

Ainsa omataolisena on Vabadusristi Päev ülioluline, et jäädvustada Eesti rahva mälu Vabadussõda ning tugevdada nüüdisaja noortes patriotismi. Heameelt teeb see et Rakke valla lapsed on eelnevatest Vabadusristi päevadest ja Tartu rahu aastapäevade tähistamisest aktiivselt osa võtnud.

Rakke Vallavalitsus eesotsas vallavanem Andrus Blokiga on eelmiste Vabadusristi päevade korraldamisel igati kaasabi osutanud ning on seega väärilised kaasa aitama XXVIII Vabadusristi päeva korraldamisele Rakkes.

Ootame Teie aktiivset osavõttu Vabadusristi päeval 18. augustil 2007. aastal!

XXVIII Vabadusristi päev Rakkes 18. augustil 2007

Kavas:

kell 11.00 Pargade ja lilled asetamine

Richard Tombergi mälestuskivile

kell 11.30 Pargade ja lilled asetamine

"Küla mäletab" memoriaalile Sallas

kell 12.00 Rakke linnamäe staadionil

Vabadusristipäeva avamine ja lipu heiskamine

Sõnavõtted. Puhkpill. Karl Madis

kell 13.00 Rakke Kultuurikeskuse ja Läti

sõprusvalla talitlejate KONTSERT.

Sõjatehnika näitus.

Pakume sõdurisuppi.

kell 20.00 Rakke Suveteatris suvine tantsuõhtu

ansambliga "Karavan"

Piletid 60.-, 40.- (õpilased, pensionärid)

Sõök ja jook kohapeal!

Seltside suvepidu

Sellesuvised seltside peo külalisteks Rakkes oli Koeru Kultuuri- ja Hariduse Selts. Et väarikalt tähistada rahvakirjanik Oskar Lutsu 120. sünniaastapäeva ja 100 aasta möödumist kirjaniku Rakkes mõne nädalaga valminud esimese näidendi "Joosep Ärkla" kirjutamisest ning "Kevade" kirjutamise algusest Rakkes, otsustati juba jaanuaris, kirjaniku sünnikuul, et suvepidu pühendatakse Oskar Lutsule.

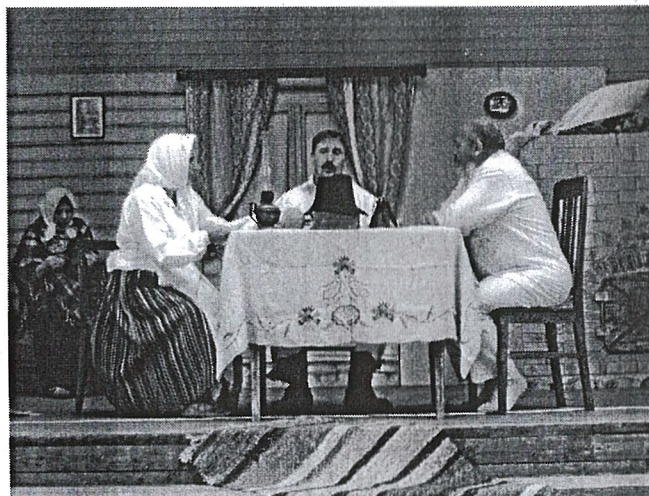
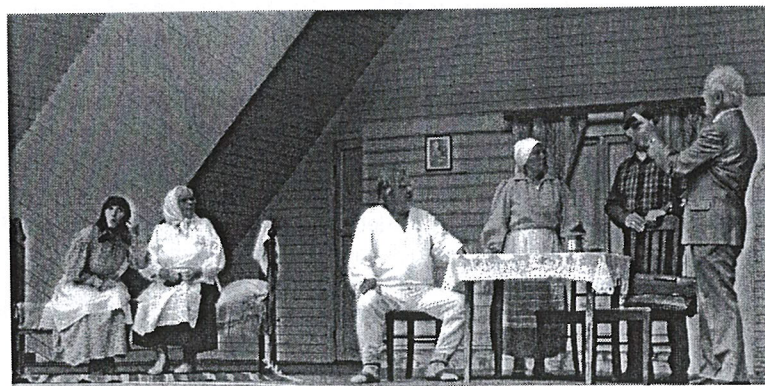
Üritus algas mälestusküünla süütamisega Mikul mälestuskivi juures. Lillekorvi aetas vallavanem Andrus Blok. Muuseumimaterjale tutvustas Antti Ilomets, kivi ümbruse korrashoiu eest tänati Elgi-Viermanni. Suveteatris oli üles

seatud apteek, kus Lutsuks kehastunud Väino Ots pakkus soovijaile ehtsat Palamuse apteegist kohale toodud punsli õli. Loteriis võitis iga loos.

Avasõnad ütles Koeru Huviteatri üks eestvedajaid Herbert Last. Järgnes Koeru Huviteatri näitlejate esitus O. Lutsu "Valimised". Rakke Valla Hariduse Seltsi näitetrupp esitas rahvakirjaniku "Kalevi kojutuleku". Oskar Lutsu ise ei ole olnud kunagi suur rahva ees kõneleja. Tema eluaja lühim kõne Rakke raamatusõpradele koosnes kolmest sõnast: "Raamat..."

Raamat... Raamat..." Ometi naerutavad tema mõlemad ettekantud näitemängud pealtvaatajaid. Üle aegade kestva "Kevade" kõrval on tänapäevalgi meile mõndagi öeld kõigil tema ülejäänud 65 teosel.

Seltsi nimel kõiki tegijaid, kaasaaitajaid ja külatajaid tänades juhatuse esimees Aime Kinnep

▲ pildike Rakke Valla Hariduse Seltsi etendusest "Kalevi kojutulek"

▲ pildike Koeru Huviteatri etendusest "Valimised"

Viljandimaal folki fännamas

Sel aastal käis ka Rakke Kaja Eestimaa suurimat folklooripidu- Viljandi folki kaemas. Seda kõike tänu kahele vahvale ajakirjanikule Marianile ja Sanderile, kes püüavad seda läbi leheveeru teieni tuua.

XV Viljandi pärimusmuusika festival 26.-29. juulil 2007

"Meie esivanemate vaimsest pärandist on just regivärsi kaudu edasi kandunud arusaam maa ja ilma korraldusest," lausub TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja. Viieteistkümnendat korda kogunevad noorte kultuuriseppade eestvedamisel Viljandi folkloorifestivalile esinejaid ja kuulajaid üle kogu maa. Festival on aastatega ületanud kõiksugused piirid ja tabud. Kultuuri kulda ei saa ega peagi veimavakas hoidma. Seega on erinevad arranzeeringud ja lähenemisviisid muistsete eestlaste ja külalisrahvaste arusaamisest maailmast ja elust koondunud kontsentraadina regi- ja värsiviisidesse hoopis uues ja värskes kuuks. Selle

kõige ehedamateks näideteks on Liisi Koikson ja Helletused ning ansambel OORT. Rootslannade heledad hääled Jaani kirikus ja liri kerged rahvaviisid Ugala lavall viisid tunnetekeeled peenematele sagedustele. Nii nagu ühele toredale festivalile kohane, rõõmustab ja kurvastab ilm koos publikuga - kord helletab Viljandi lossimägesid päike ja juba mõne hetke pärast võib märgata värvilistes kilekeepides muusikasõpru ühest kontserdipaigast teise kulgemas. Vihm ei riku tuju, kuna folgisõprade meel on

liitunud ühtseks loomises ja jagamises. Kontserdipaigad on palistatud käsitöötraditsioonidest inspireeritud kudumite ja mustritega, mis loovad õdusa meeleolu ja ürgse tunde, mille ukseid avanevad tantsus ja laulus. Ants Johansonil sõnul saab regilaulust ja selle sügavamast olemusest aru alles siis, kui oled vähemalt viis minutit kaasa laulnud või kuulanud. Tekib o m a l a a d n e transiseisund, mille saavutamises vanad eestlased väga osavad olid. Raske elu ja tõiste päevade pinget vajab oma ajal samuti maandamist. Selline p ä r i m u s ja kooslaulmised-tantsimised hoidsid vaimu virge ja

lauluhääle heleda. Toetume tänagi oma juurtele - eestlane tantsib ja laulab, kui kõht on täis ja päike paistab. Pärimusfestivalil jätkub tegevust kõigile. Lastele on oma leelotod, kunstihuvilised kohtuvad galeriides, välikontserdid Kirsi- ja Kaevumäel, erinevad

ühiselt Supilinnas laulda ja kõikuda. Esimese päeva õö: öötund avas tähistava all südamed koos OORTiga. Eestlaste iidne jõud hakkas helisema. Esilaulja Aleksander Sünter ühendas mineviku sõnumi tänaste tuultega: "Kas tee saab ilusamaks, kui me seda mööda

liigume? Kas oma teel olles muudame me ilma ilusamaks?" Teeilu laul on sellest tundest kunagi loodud, siia aega meid õpetama jäänud. Mälestustes oleme ikka rohkem laulurahvas, orjaaja tugevaid tundeid oleme lauludesse vabastanud ja ikka vastu pidanud. Loomiselaul toob teadmist maailma ülesehitamise kohta - seda tuleb nii teha, kui on loodus, mis on siin. Maal nii kaua üha rikkamaks muutudes elu ja armastust loonud. Inimeste hääled kaikusid öös koos

töötaod esinejate eestvedamisel, meestelaulutuba Lauri Õunapuu (Metsatõlli solisti) kindlal eestlaulmisel, sisekontserdid nautlejatele... Roheline lava koondab neid, kes tunnevad heameelt kõiksugu erinevate

muusikaga, milles oli nii pulbitsevat raju kui imeilusat kurbust. Vaimustav, et kõike meid ümbritsevat saab nõnda mitmekesiselt väljendada - selline see inimeseloom on, justkui lõpmatatahuline kristall! Armastuse ja

rõõmu laulud reede päeva ajal täitsid Viljandi Kultuuriakadeemia suure toa põranda tihedalt ja sõbralikult hellust otsivate ja kogevate inimestega. Meelika Hainsoo lapseootel olemus tõi ühtaegu õrnust ja tugevust. Kannel, harmoonium ja viiulid aitasid kõigele kaasa, lainetasid ja toetasid ning mängisid oma lugu. Üle 400 muusiku ja tuhandete külastajate ühislooming kutsus igal aastal suure lahkusega folgiperegale liituma. Kontserte toimub rohkem kui küll, oluline on säilitada rahu ja muhe meel. Igale poole ei jõua niikuinii, hea on just seal, kus ise viibid. Armastusega

Marian ja Sander Hiire

Reisikirjad Eesti eri paikadest

Õppereis kagueestlaste juurde

Päike- ja vihmasegusel juulikuul alguse nädalavahetusel seiklesime Lahu MTÜ "Kodukülad" esindajatena Pandivere Arendus- ja Inkubatsioonikeskuse õppereisil Setumaal. Esimese peatuse tegime Põlvamaal 1700 elanikuga Mooste vallas, kus on 2 põhikooli ja 3 raamatukogu. Imetlesime terviklikult säilinud mõisakompleksi, millest suur osa hooneid on tänaseks renoveeritud. Mõisaansambli kaunimad hooned on valitsejamaja, viinavabrik, tall ja laut. Sõitsime üsna lähedale Setomaa piirile, umbes 5 km on Rāpinast Võõpsu. Eriliseks vaatamisväärsuseks oli Sillapää loss - mõisa peahoone, mis on hilisklassitsistika näide. Hoones tegutsesid muuseum ja rahvakool, jalutasime mõisa juurde rajatud liigirikkas dendropargis, mis oli väga hästi hooldatud.

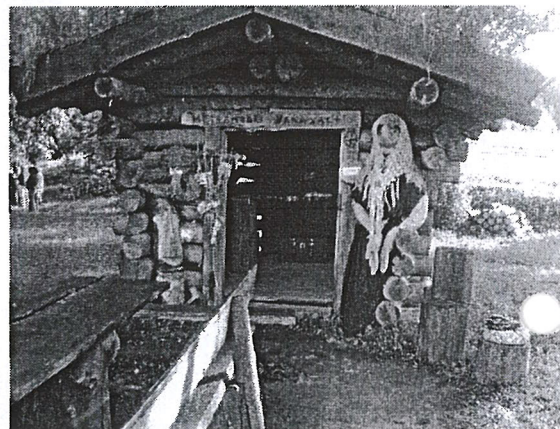
Käisime joogijanu kustutamas Värskas sanatooriumis, kus saime ise otse kraanist lasta "ravivett". Lõunatasime Värskas täimajas, kus pakuti seto rahvustoite: suuliimi (sibula, hapukurgi ja hapukoore kaste), mida arvasime külmaks valgeks supiks ja hakkasime sööma enne kui kuum pudor lauale jõudis, siis oli selge pilt suuliimi otstarbest, sest ilma külma suuliimita oleks puder kohe kurgud ära kõrvetanud. Mitu tundi möödus imeruttu Seto talumuuseumi ekspositsioonidega tutvumisel. Nägime tüüpilist seto elutuba, kus asus diogonaalselt ahjuga ehk vastasnurgas ikoonikapp (kibot) - see oli ikooninurk (pühäsenulk), kaunistatud pika liniku ehk pühäserätiga. Sellesse otsaseina äärsesse nurka pandi pulmade ajal istuma noorpaar. Külgliseinas olevale pingile paigutati enne matuseid surnu.

Lobotka küla piiril küla suure kaardi ees ootas meid Lobotka Külaseltsi esimees Heldur Kotov, kes viis meid külaplatsile, kus tutvustas oma küla arengulugu, esimene üritus oli 1998. aasta muinastulede öö. Setode vaesusest kõneleb kõlakaja pikaldane ehitus, sest vallast

saadi esialgu toetust ainult 500 krooni, ülejäänud raha taotleti projektide abil. Võrdluseks ehitati meie Lahu kõlakoda, mida võib nimetada laululavaks, kahe kuuga valmis ja välimuselt mitu korda esinduslikum kui Setomaal. Aga millega setod meile "silma ette teevad", on neil külaplatsile ehitatud inimeste varjualune, mida on ka mitu aastat ehitatud - esimese projekti rahaga ehitati katus, teise projektiga pörand ja kolmandaga kavatsetakse ehitada ka seinad, et tuuletõmbust vältida, nii et setode pidu toimub iga ilmaga, vihmajärgi ja ka kõrvetava päikesega. Silma torkas kiigel suur plakat hoiatava tekstiga: ohutuse eest vastutab kiikuja ise. Ekskursantide kiituse sai Lobotka küla piiril suur stand, millel küla plaan talude ja perede viisi. Kahe küla plaanid olid maksma läinud 28 tuhat krooni, raha saadi SAPARDi abil. Küllastasime 7. juuli õhtul suurt jaanipidu Treskis. Jaanipeo avas vallavanem, lausudes, et oleme õnnelik rahvas, et elame Setomaal, sest saame 2 korda jaanipäeva tähistada: teist jaanipäeva tähistatakse vana Juuliusse kalendri järgi. Jaanipeol oli inimesi rohkesti, mitte vähem kui Lahu jaanitulel, kuigi lõkkeplats tundus küll suurem, aga keskelt liiga laige ja meie pargi hubasusest jääb kaugele maha. Jaanipeo platsil püüdsid pilku jalutavad kirikuõpetajad, kuningarüüs härra jagas pidulistele kandiku pealt peokomme. Setode jaanitule süütsid 3 Jaani-nimega meest, meie virulased võitsid kõievoos III koha. Teisel reisipäeval ootas meid Misso vallas Nopri talumeierei õuel lahke peremees Tiit Niilo, kes rääkis meiega võru murret. Sealt saaksid meie valla talunikud palju õppust, et ka oma talus valmistada ja turustada juustu, kohupiima ja jogurtit, mille juuretist Muuga proua Ilma kaasa ostis, et ise jogurtit teha. Taluperemees rääkis talu ülesehitamise suurtest raskustest, et tegevust ei ole võimalik enam lõpetada, sest kallis tehnika on

muretsetud laenuga ja loodab, et keegi lastest (peres 5 last) jätkab talu tegevust. Peale Niilode on külas vaid üks pere, kes elatuvad ainult põllumajandusest. Niilode pere annab tööd 13 inimesele, pere toetab ka küla. Niilode abiga on külla toodud internet ja ehitatud teid, sest vallas paraku raha pole.

Reisipäeva lõpul ronisime Võrumaal Veetkal metsamoori Irje Karjusega kõrgele künkale, kus kõikusime pendli kombel ja kõndisime 100 sammu kinnisilmi, loitsukojas mõtlesime trummipõrina saatel kallite inimeste peale ja puhastusime pahedest.

Fotol Metsamoori varasalt

Õppereisil saime kogemusi maa-elu arendamisel just turismialal, mis on Kagu-Eestis hästi arenenud ja on peamiseks elatusallikaks. Kahjuks ei tegutse meie vallas ametlikke turismitalusid, hea on seegi, et turistid saavad ööbida Emumäel Mittide peres, kuid söömisvõimalus puudub läbirändavatele turistidele.

Aitäh bussijuht Avole, kes sõidutas meid Setomaa imekitsastel ja kurvilistel külateedel, kuhu vanal ajal mahtusid ainult hobuvankrid ja kaarikud.

Linda Käärdi ja Hilja Int

Väljasõit Saaremaale 13.-15. juulil

Nagu juba tavaks saanud, korraldab Rakke VHS iga suvel ühe pikema väljasõidu. Seekord valiti Saaremaa läänerrannik. Tänu Silvile ja Kallele saime mõnusa laagripaiga Mustjala aleviku külje all. Samas oli võimalik saada sooja vett ja muid mugavusi. Teisel päeval saabus giid ja alustuseks tutvusime Odaalätsi allikate ja luidestikuga. Pärimuse järgi on nii, et kui selle allika veega silmi pesed, tuled Saaremaale tagasi. Üheks suuremaks keskuseks Kihelkonna alevik, kus asub Mihkli kirik, mille torn on kõrgeim Saaremaal. Omal ajal plaaniti piki läänerrannikut sõjaliseks otstarbeks ehitada raudtee, millest sai valmis muldkeha, mida mööda kulgeb praegu maantee, aga tramm on Saaremaal tõepoolest Tahula bussipeatuses ootamas.

Kihelkonna külje all Viki külas Mihkli Talumuuseumis on välja pandud ühe pere seitsme põlve jooksul kogutud asjade ülevaade. Kõik nad on praegugi kasutuskõlblikud. Paljud Saaremaale nii omastest asjadest, nagu

pukktuulikud, õlletegu ja kiviaiad, on päritud siia elama asunud rootslastelt.

Vilsandi Looduspargi kaitseala asutati 1910. a ja oli esimene Venemaal. Kaitseala keskus Loona mõis tutvustab saarte taimkatet ja linnuriiki. Samas lähedal Pilguse mõisas veetis oma lapsepõlve kuulus meresõitja ja Antarktika uurija F.G. Bellingshausen. Maailmas ainulaadse Saaremaa robirohu kasvukoht on keskusega Abrukal, Viidumäe looduskaitsealal. Luuderohi väänleb siin looduslikult mööda puutüvesid meetrite kõrgusesse. Ka kasvab siin jugapuu, mis tundub oma vastupidava puidu poolest.

Lõunasööki pakuti meile Lümända Söögimajas, toiduks tuhli tramp nöttiga, magustoiduks leivasupp külma mahetalu piimaga. Ka Saaremaal suletakse väikseid koole ja liidetakse suurematega. Nii on endises Taritu koolimajas raamatukogu ja rahvamaja. Lümända vallas toodetakse ehituslupja väikestes maa-ahjudes ja keedetakse männikandudest tõrva. Lümändalt Koovi külast on pärit kirjanik A. Mäik (romaanid "Õitsev meri", "Läänemere isandad"

jt). Tema õpilane oli A. Hint Kuusnõmme külast Kopli talust, kus ka meie käisime. Kuna tol ajal möllas saarel ravimatu raske haigus leepira, leidis kirjamees ainst raamatu "Vatku tööbilas" kirjutamiseks, samuti "Pidalitõbi", tuntud on "Tuuline rand". Siit Sõrve poolsaare tippu on üle 40 km, kuid alates Tehumardist on palju mälestusmärke siin toimunud lahingutest. Endiste külade asukohti tulevad meelde vaid metsistunud sirelipuhmad ja vundamendikivid. Kui nõukogude ajal oli piirisoos juba enne tuleorni, siis nüüd võid Vesitükimaale minna kasvõi kilomeetri, olenevalt veetõusust.

Kõikjal on purjelaul sõitjaid ja muidu vees sulistajaid. Rannas on mitu suveniiripoodi kohalike käsitööga kadakast ja dolomiidist. Kiirustasime tagasi Lümändasse, kus toimus III Merelaulude õhtu, mille korraldajaks Lümända Kultuurimaja meile juba tuttava Söögimaja õuel. Teel möödume kuulsast Stebeli patareist, mis peitub kolmekordse maja sügavusel ka maa all. Ka Kaimri tankitõkked on veel hästi nähtavad. ▶

Merelaulude õhtule kogunes üllatavalt palju rahvast. Õhtu sissejuhatas ja vahepalad olid nn Abruka Maaliit ehtsas saare murdes ja muheda huumoriga. Esinesid ansamblid Taritust, Salmest ja Lümmandast ja koos Maali pundiga oli võimalus ka publikul kaasa laulda.

Pühapäeva varahommikul rabistas veidi vihma telgi katusele, kuid ilm oli pilvelune ja soe. Mustjalaga tutvumiseks tegime kohaliku kultuurimaja juhataja Reine Vinteri ettepanekul jalgsimatka kiriku ja kultuurimaja juurde, kus asub ka väike käsitööait. Lahkumisel kingiti meile DVD "Mustjala pulm". Meie omalt poolt kutsusime neid külla ja andsime üle Rakket tutvustavad voldikud, mis ka tänuga vastu võeti.

Kuressaares ootas meid juba meie giid Urve

Vakker, kelle juhendamisel tegime bussiga linnale ringi peale. Kuressaares on enamik esindushooneid restaureeritud ja külastajate vastuvõtuks valmis. Linna suurim vaatamisväärsus on muidugi linnus, kuhu on koondatud kollektsioone kogu Saaremaalt. Orissaare lähedal on Maasi ordulossi varemed ja ilus vaade merele. Ka siin käib võimsate keldrivõlvide taastamine ja müüride konserveerimine. Läbisõidul Muhust olime külalisteks Koguva külas J. Smuuli muuseumis, mis on muidugi ka Muhu muuseumiks. Nautse külas Laasu talus said soovijad peopesalt jaanalinde toita, vaadata emusid, nandusid, kanguruid ja ponihobuseid. Samas oli väike pood eksootiliste esemete müügiks.

Viimasena külastasime Muhu kirikut Liival. Muhu Katariina kirik on üks vanimaid saarte kirikuid (ehitatud 1260. a). Krohvikihilt on avastatud 13.-14. sajandi seinamaalinguid, mida püütakse taastada. Kuivastus jätsime hüvasti oma giidiga, kelle tööga jäime igati rahule. Meri loksutas tagasisõidul veidi rohkem kui minnes - aga võib-olla oli väiksemal laeval lainetust lihtsalt rohkem tunda - ja kolme tunni pärast olime kodus tagasi.

Kokkuvõtteks loen ekskursiooni hea seltskonnaga igati kordaläinuks. Jääb üle öelda tänusõnad väljasõidu organiseerijale Aimele ja bussijuht Toomasele, kes saare kitsastel teedel kindlalt rooli hoidis.

Ootame järgmisi toredaid kohtumisi!

Väino Ots

Suvel ole ettevaatlik ka rattal ja mopeedil liigeldes

Tarmo Tammiste
Korraldajateosakonna
vanemkomissar
Ida Politseiprefektuur

Suvel on liikluspilt mitmekesisem kui talvel, sest soe ilm ja päike on tänavale meelitanud jalgratta ja mopeediga liiklejad. Kuigi neid sõiduvahendeid nimetatakse mõnikord ka kergliiklusvahenditeks, ei viita selline nimetus mitte mingil juhul sellele, et nende sõidukite juhid peaksid ka liikluseeskirja kuidagi kergemalt suhtuma. Õnnetusi võib juhtuda kõigiga ning enamikul juhtudel kannatavad kokkupõrgetes jalgratturid ja mopeedijuhid rohkem kui autojuhid.

Õnnetuste põhjuseid võib välja tuua mitmeid. Suurem osa neist on siiski juhtunud sellepärast, et kergliiklejad jätavad mõnikord enne manöövrit nõutavad märguanded andmata, mille tõttu tundub autojuhtidele nende liiklejate käitumine ettearvamatu ja nendega arvestamine osutub väga raskeks. Ratturite selline käitumine võib olla tingitud liikluseeskirja vähesest tundmisest või kogemuste

puudumisest, kuna enamasti on tegemist noorte või lastega. Selge on see, et iseseisvalt õppimine pole kuigi huvitav ja iseenesest liikluse kohta teadmisi kuigi palju ei kogune. Kõige tähtsamat rolli noorema põlve liikluskasvatuse juures omavad eelkõige vanemad. Otnud oma järeltulijale mõne sõiduki, on ema-isa eesmärgiks tagada lastele kiire ja mugav liiklemine, kuid selle kõrval peaks sama palju arvestama ka turvalise liiklemise tagamist. Teatavasti ei meeldi lastele tegemist teha liiga paljude reeglite, keeldude ja käskudega, seepärast on tulemuslikum, kui püüda selgitada, et ettevaatus on ju eelkõige noorele liiklejale endale kasulik. Ka koolides ja lasteaiades viiakse läbi vastavat õpet ning õpetajad võivad alati selgitada ja aidata, kuid kõige suuremat rolli omab siiski kodune selgitustöö.

Meeldetuletuseks mõned nõuded ja nõuanded, mida peaksid kõik jalgratta, mopeedi või motorolleriga liiklejad teadma:

- Et sõita jalgrattaga sõiduteel, peab liikleja olema vähemalt kümme aastat vana ning omama ka vastavat juhiluba, 15-aastastel ja vanematel pole nende lubade omamine enam kohustuslik. Mopeedijuht peab olema vähemalt 14 aastat vana, 16-aastastele ja vanematele pole luba selle sõiduki juhtimiseks enam kohustuslik.

- Jalgrataste ja motorolleriga sõitmiseks on rajatud jalgrattateid. Piirkondades, kus need puuduvad, tuleb sõita sõidutee äärmisel parempoolsel rajal.

- Liikluseeskirja järgi peavad mopeedijuhid kindlasti kandma kiivrit, jalgratturitele see kohustuslik pole. Ohutuse mõttes on seda siiski parem teha; kiivri valimisel tuleks arvestada, et see oleks paraja suurusega ja mugav ning loomulikult kvaliteetne. Ei tohiks unustada ka helkureid, signaalkella ning sõiduki tehnilise seisundi kontrolli.

- Lisaks turvalisusele liikluses võiks mõelda ka sellele, et ei langetaks mõne pahatahtliku inimese tegude ohvriks - vältimaks sõiduvahendite vargusi, tuleks neid hoida sellistes kohtades, kuhu igaüks ligi ei pääse ning kasutada rattalukke.

- Kindlasti kasutavad selliseid sõidukeid ka need kodanikud, kel vanust ja kogemusi juba rohkem on. Nendele tasuks südamele panna, et ka ratta ja mopeedi rooli ei tohi istuda alkoholijoobes!

Jalgratta ja mopeediga sõitmisel on autojuhtimise ees hulk eeliseid, kuid kahjuks ka mitmeid miinuseid. Et positiivne ikka ülekaalus oleks ja sõidurõõm maksimaalseks osutuks, tuleb paari lihtsat asja meeles pidada - olla ettevaatlik, mitte üle hinnata oma võimeid ning järgida eelpool nimetatud nõudeid.

Eakate suvepidu Roelas

"...on vaba muusika ja kuulub kõigile, ta jäägu saatma meid me eluteel..." See oli meie ühendkoori lauljate suurim soov, antud publikule lauluväljakult 22. juulil Roelas.

"...Mis sest, et noorus möödas ja aastaid kuhjaga. Ma tantsiks varbad villi, nii kerge veel mu jalg..." ütleb küll laulusalm, ent tore oli kaasa elada seenioride tantsurühmade esinemistele. Igal rühmal olid kenad esinemisriided. Publik hindas parimaiks rahvariideid ja Rakke rühma nooruslikult säravat vormi! Agar oli osavõtt loteriist. Käsitööringide töö oli nauditav, kuid leidis vähest ostjaskonda?!

Üllatusi pakkus päevajuht-teadustaja "Maamesilane" Madis Tonka, kes "töötas siis kui soovib", jäädes väga rahule päevaga rõõmsate eakate seas. Kontserdi teises osas laulis külalisena Erich Krieger.

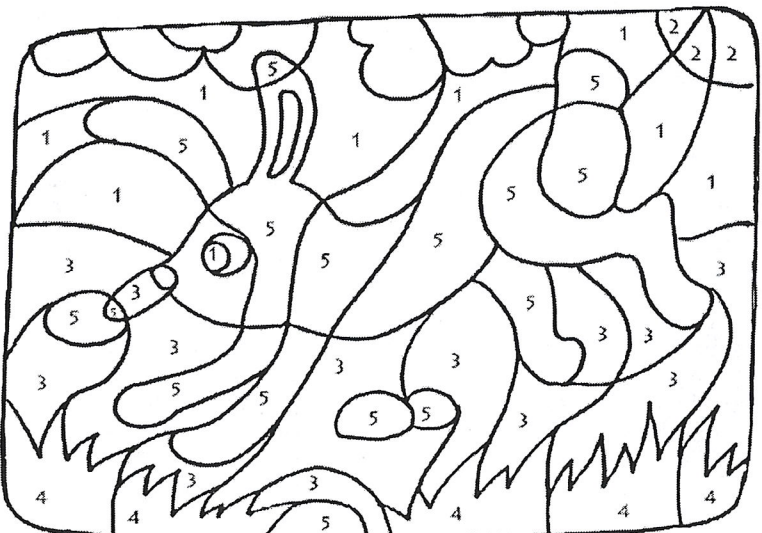
Väike oli aga peopäasmetega publiku osalus.

Jätkuvalt meeldivaid suvepäevi kõigile - osalege rohkem kohalikel üritustel!

"Höbeniit" - Elvi

VÄRVI PILT

1-SININE, 2- KOLLANE, 3- PRUUN, 4- ROHELINE, 5- HALL

Palju õnne

Merle Toom ja Arles Aus
poja **JAKO AUS** sünni pugul 3. juulil
Moonika Käär ja Riivo Rand poja
STEVEN MICHAEL RAND
sünni puhul 11. juunil

*Olgu sõnad lihtsad ja soojad
sulle tänase õnne toojad.*

*Olgu sul alati tugevat närvi,
silmades soojust ja rõõmude värvi.*

*Südamele jõudu ja mõtetel lendu
eluteel astudes hoogu ja indu.*

Õnnitleme augustikuu juubilare

55. juubelil

EINAR KÜTT 12.08.

ANNE AASA 21.08.

60. juubelil

TRAUGAD VUNDER 30.08.

70. juubelil

VALENTINA SEPPO 01.08.

ÕIE-ANNELA TUTT 11.08.

LINDA VESSEL 25.08.

75. juubelil

TEA HIIRE 03.08.

85. juubelil

KALJO ALA 27.08.

KUULUTUSED ja TEADAANDED

Kinnisvara

Müüa hoone äriks või elamiseks
aadressil Rakke, Jaama 6.
Olemas kõik kommunikatsioonid,
saun. Katastritunnistus:
66001:002:1050. Maatüki
suurus: 5327 m². Krunt võimalik
jagada kaheks. Tasub vaadata ja
oma hinda pakkuda. Hind:
650000.- E E K J a n a ,
jana@scanweld.ee, 55534449

Töö

Rakke Valla Kommunaalasutus
võtab tööle alates 1. septembrist
kattakütja-operaatori. Info tel. 32
91170, 5188059 Halmet Allas

Kuhu minna, mida teha

Teatrisõbrad!

3. augustil kell 17.00 väljasõit
Leigole etendusele
"Rooside sõda"
Bussisõit 140.-

11. augustil kell 14.30 väljasõit

Leigole

"Leviklassika kontserdile".
Bussisõit 85.-

18. augustil kella 9.00-16.00

Rakke linnamäe staadionil

LÕIKUSKUU LAAT

Laadal head laadahinnad!
Erinevat kaupa üle kogu Eestil!

Tulge ostma!

Meelelahutust kogu perele!
Maiustusi pakub OÜ AKSIVI
Hulgiladu. Info 58050167

Rakke Kultuurikeskuses

Odav müük

10. augustil kell 13.00 (Leili
Põlvast)

16. augustil kell 16.00(Kaup
Soomest - Pekka)

15. augustil kella 12.00-14.00

Rakke raamatukogu juures müüb
OÜ NOTTON Eestis toodetud
trikootooteid (pesu lastele,
naistele, meestele, pidžaamad,
polod, dressipüksid, pluusid jne)
Vihma korral müük raamatukogu
ruumides!

Richard Tombergi
110. sünniaastapäevale
pühendatud

MÄLESTUSNÄITUS

Rakke raamatukogus ootab
külalastajaid
20. augustist - 3. septembrini

6. septembril kell 11.00

toimub Rakke Gümnaasiumis

Richard Tombergi

110. sünniaastapäevale
pühendatud

KONVERENTS RICHARD

TOMBERG - 110

Järgneb lillede asetamine
mälestuskivi juurde tema
sünnikohas Mõisamaal

Kultuurikeskus saab nimetahvli

Aasta 1989 - valmib Rakke R. Pälsoni nim.
sovhoosi uus kontorihoone. Samas majas
asub tegutsema ka klubi. Sovhoosi
lagunemisega oli meie kultuurielus segane
aeg, tegutses Rakke Laulu- ja Mänguselts.
1997. aasta augustikuus kinnitati Rakke
Vallavolikogu X istungil Rakke
Kultuurikeskuse põhimäärus. Sellest ajast,
seega 10 aastat on tegutsetud
Kultuurikeskuse nime all.

**17. augustil kell 16.00
kinnitame**

**Rakke Kultuurikeskuse
nimetahvli Rakke
vallamajaga ühes majas
asuvale kultuurikeskusele.**

Avamispeole on oodatud kõik, kes seotud
selle maja tööde ja tegemistega - nii
endised kui praegused ringijuhid ja
taidlejad.

Liigvalla küla ja kooli kokkutulek

Ootame endisi ja praeguseid Rakke
valla Liigvalla küla elanikke ning
Liigvalla kooliõpilasi

KOKKUTULEKULE

Kohtume 25.08. kell 12.00 Liigvalla
mõisa pargis endisel palliplatsil

Kaasa võtta hea tuju ja pikknikukorv
Korraldajate poolt elav muusika ja vihmavari
Osavõtumaks 50.- kr
Osavõtust teatada 10. augustiks (võib maksta
ka kohapeal)
Kontakttelefonid
Ilona 3253231, 56494255
Viivi 3253216, 55630999
Saima 56466186
Maie 3253303, 6013716

Kõik kes soovivad ajalehes oma materjale
avaldada palun saata need iga kuu 25.-ks
kuupäevaks
e-posti aadressile
vallaleht@hot.ee
või tuua valla kantseleisse

*Ei enam kõndimas sind teel,
Su hää me kõrvus püsib veel.
Ei enam naeratust su suul,
nüüd tasa leinas nutab tuul.*

Mälestame

JAAK JÕEÄÄR

20.03.1938-12.07.2007

HELLE KALDMAA

10.07.1947-13.07.2007

SELMA LEISSOO

19.02.1928-13.07.2007

Tunneme kaasa kallile Ingele õe
surma puhul.
Aeliita ja Getter

Täname kõiki sugulasi, sõpru ja
naabreid, kes meie kalli ema
IDA-MARIA POOM'i
mälestust kalliks pidasid ja meile
raskel hetkel toeks ja abiks olid.
Lapsed peredega

Aadress
Rakke Vallavalitsus
Simuna tee 10
Rakke 46301
Lääne-Virumaa

Väljaandja
Rakke Vallavalitsus
telefon 32 91360
Faks 32 91577
e-post vald@rakke.ee

Toimetaja
Annika Aasa
e-post vallaleht@hot.ee
tel. 56658704
Korrektor
Astra Veelmaa

Tiraaž 750
Ilmub kord kuus